

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyben: Negyedévre . . . . . 8 korona.
 Évesre . . . . . 32 " "
 Postán: Negyedévre . . . . . 9 " "
 Évesre . . . . . 36 " "

Felelős szerkesztő:
 Rudnypánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
 F á s z l ó J ó z s e f.

== Egyeszedik ára 4 fillér. ==
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 27

Az állam és a városok.

— jan. 7.

Nevezetes mozgalom hírével veszszük a vidék legnagyobb városából, Szegedről, ahol nagyon erős egyéniségek a siker minden előzetes kellékével fölszerelve azt a tervet vetették fel, hogy a vidéki városok egyöntetű elhatározással mi módon szabadulhatnának meg az őket általában sújtó községi pótdadó nagyszerűtől.

Erre a kérdésre Szeged egy másik kérdésben találja meg a megoldást, Szerinte a pótdadó terhét leginkább az rakja a városokra, hogy a városok felette sok állami munkát végeznek az állam helyett nem csak teljesen ingyen, hanem egészen a saját költségükön, anélkül, hogy a városokat ezért az állam bármivel is kárpótolná.

A szegedi kérdés tehát az: miért viseljük a városok az állam kötelességeinek terhét, mikor e terhek alatt roskadoznak s oly helyzetbe sodródnak, hogy nem teljesít-

hetik sem polgáraikkal szemben hivatásukat, sem általában azt a hivatást kellőképpen, melyet a nemzet közérdeke a városoktól megkíván?

Valóban ez a kérdés olyan, melyre csak az lehet a válasz, hogy a midőn a városok saját közművelődési, gazdasági és közigazgatási feladatai elég nagyok és fontosak arra, hogy a városok minden erejüket e feladatok teljesítésére fordítsák: szinte bűnös cselekedet állami funkciók ellátása miatt eme feladatok kárával a városok erejét megesonkítani.

Nagyon okos dolog tehát megmérni egyrészt azt, hogy mennyiben gyarapítják a pótdadókat ezek az állam helyett teljesített munkák, másrészt azt, hogy e munkák hijával csakugyan megszabadulhatnának e a városok legsúlyosabb terheik java részétől?

A szegedi szándék az, hogy a huszonnégy önálló törvényhatósági

joggal felruházott város egyszerre és egyértelműen indítsa meg a mozgalmat. Ha ez sikerül, a városok közös tiltakozása bizonyára megtermi a kívánt eredményt.

Most még csak keletkezében van az ügy, Szeged város tanácsa még nem tette magáévá az eszmét, de valószínű, hogy meg fogja érlelni s a hullámsírból csodálatosan újjá született hatalmas Szeged csatlakozásra szólítja majd a többi huszonhárom várost, aminek közös tanácskozás lehet a folytatása s közös határozat az eredménye.

Mindenesetre jellemző, hogy a mozgalom éppen Szegedről indul ki: mert küztudomása, hogy Szeged aránylag legtöbbet kapott az államtól, holott vannak igen jelentékeny vidéki nagy városok, melyekről az állam csupán csak akkor nem feledkezett meg, midőn a szóban forgó állami munkákat az ő költségvetésük terhére kellett csinján és módjával átkebelezni.

Nénemasszony korában.

Szabadság számára írta: Erdélyi Gyula.

Táncoljatok, lányok, táncoljatok! — Most folyik a farsang. A fiatalság hadd mulasson. Juventos-ventos, ugyis nemsokára visszakerül létezésünket a teremtés. Füst és páranként oszlik el előttünk. Kevesen visszük át a máj holnapra.

Farsang van. Távozzatok bőjti gondolatok. Pedig elég bőjti gondolatok kelhetnek föl emlékeinkben. Sokunknak, nagyon sokunknak, kik az élet természetes egyenlítőjét elhaladtuk!

Eszembe jut egy rég elfeledett tárcsa, úgyvélem, Tótvölgyi Titusz írta. Csak a tárgyára emlékszem.

Ide írom az iktató rövidségével.

Bálba megy a meglett férfi egy kis vidéki városban; csupa régi arcokat lát. — Ni-ni, hát ezek még mindég báloznak! Ugyanazok a régi arcok, csak a modoruk más. Sohase vénülnek meg, mulatnak, akárcsak nénemasszony korában, de másként.

Talán megifjodtak?

Dehogyan ifjodtak! Fiatalok. Megvénülhetnek még. Ezek a régiek új kiadásai, a klaszikus mulatók modern kötés-

ben. A pajtások és hajdani táncosok fiai és lányai, apjára anyára ismerhetünk mindannyinak. Ez az Olga, ez az Laci a régi Laci. Hej, dinomdánom! Van valami a régi vágásból, csak hogy még nem egészen az öreg gárda. Ott ülnek apák és mamák, gyönyörködnek a dévaj farsang szilaj jókedvében. Talán csak tegnap volt. Vagy most is járja az az eltűnt husz év?

Ez a régi irás kavarog a fejemben most, mikor a farsangi mnzsikaszó járja . . .

Igaz bizony, a mai fiatalság mulatása, modora elűt a hajdanitól. A bálókban is kivészet a régi magyar fajta. Ezek a mai bálók tisztán csak hiuság vasárai, eladó- és vevő bazárok.

Ninesen családias színezetük.

Ma, — mint az irodalom, a művészet, közélet — a nagy bálók is a fővárosban vannak.

Nénemasszony korában Kárpátoktól le a délibábos rónák fővárosáig és a házi tűzhelyekig, végig táncolt a fiatalság. Egerben adtak találkozót a debreceni bálra, Pozsonyban foglaltak négyest a pécsi bálra.

Az egész ország egy család volt. Nem voltak a táncosok dandyk, gigerlik fenegyerekek. Ha betyár is, betyár a fa-

lujában, de nőt nem sértett meg soha. — Ritka esett volt a párbaj.

Es ma?

Minden bál után verekesznek és kapnak egy kis karcot, vagy lönek lyukat a levegőbe.

Tombolt akkor a jókedv, esillámlott a kedély.

Es ma?

A kedv helyét vásottság, a kedélyét feslettség váltotta fel; a gavalléroságot ripókság, az uraságot Mokány Bereiség: mintha ez az izléstelen és sértő alak sok kiadásban létezett volna.

Nem történt az meg soha, mint pár évvel ezelőtt egy pesti bálon, hogy egy nőt arcul ütöttek, a nélkül, hogy ezt az urat a társaság diszkvalifikálta volna.

Nénemasszony korában a fiatalság értette a keztyű jelentőségét. Modora finom és előzékeny volt. Ma a táncosnővel és a hölgyekkel többnyire úgy bánunk, a mint nőkkel banni nem szabad. A magát műveltnak tartó és ebben elbizakodott ifjuság a régi idők felett gunyolódva, a legnagyobb illetlenségeket követi el.

Ilyenért a parasztbálókban is ki-dobnák és a fővárosba kihiresednek érte,

A párbaj ellen.

— jan. 7.

Dicséretét zengjük Nagyvárad városának, ahol erőteljes komoly mozgalom indult meg társadalmi életünk rákfenéje, a párbaj ellen. Azt hisszük itt találták el a helyes és célravezető módját annak, hogy a párbaj elveszítse a kényszer jellegét. Mert ne higgye senki, hogy szívesen párbajozik minden párbajozó. A legtöbb ép érzékű ember tudatában van annak, hogy Isten és ember törvényei ellen vét, midőn a kard, vagy a pisztoly-cső elé kiáll. És üres szóbeszéd az is, hogy a lovagias férfiú a legnagyobb hidegvérrel néz elébe a párbaj következményeinek. Az ember görcsösen ragaszkodik életéhez minden körülmények között, óva óvja testi épségét és nevetséges beszéd az, hogy éppen a párbajozó venné semmibe testi épségét vagy életét. És ki írhatná le a családos ember nyomott lelki állapotát a párbaj előtt? Azzal régen tisztában van mindenki, hogy megsértett becsületért nem elégtétel a vér. Ott van a törvény, amely mérlegeli, hogy a sértő igazat mondott-e vagy sem és eszerint ítél enyhén vagy szigorúan. Igaz, vannak esetek, mikor a törvény sem képes elégtételt szolgáltatni, de ez nem lehet ok arra, hogy az egész társadalmat lenyűgöző párbajkényszer a fenekedők malmára hajtsa a vizet.

Nagyon régi keletű nálunk a párbaj ellenes hangulat, de hogy ez miért nem vezetett eddig eredményre, annak okait helyesen fejtegette a minap egy elismert közjogásunk. Azt mondta, hogy amíg megeshetik nálunk, hogy a párbajozó rendőrfogalmazónak a rendőrkapitány segédkezik, s hogy a miniszterek s hírnevesebb, népszerűbb politikusok párbajai rendőri fedezet mellett folynak

le, addig szó sem lehet a párbaj mánia csökkentéséről. Az is veszedelem, hogy a törvény nem torolja meg elég szigorúan egyrészt a sértést, másrészt a párbajt.

Egyedül a nagyváradi párbajellenes szövetség az, amelynek működése sikerrel keesegtethet. E szövetség tagjai kötelezik magukat arra, hogy sem nem párbajoznak, sem nem segédkeznek, s ha becsületbeli ügyük akad, azt vagy a szövetség elé viszik, vagy a bíróság elé. S valóban egyes egyedül ez a társadalmi út van a párbaj fékezésére.

Örömlünkre szolgál, hogy a nagyváradi szövetség megalakulását rokonszenven fogadta a közvélemény s ebből ítélve remélhetjük, hogy az nemsokára nem fog egyedül állani Magyarországon, hanem az ország többi városaiban a nagyváradihoz hasonló módon meg fog alakulni. Nincs könnyebb az ilyen szövetség megalakulásánál, ha a kezdeményezés munkáját tekintélyes s kiváló emberek vállalják. Lelkes kezdeményezés kell és tömegesen fog sorakozni az értelmiség a szövetség zászlaja alá.

A párbaj-ellenes irányzat egy másik jelentős eredményét is feljegyezhetjük. Ez a budapesti egyetemi ifjúság kebelében megindult mozgalom az iránt, hogy az egyetemen becsületséket létesítsenek, amely az egyetemi polgárok között oly gyakran felmerülő összekoccanásokat békés uton elintézzé. Az egyetem mindenha melegágya volt a párbajnak. Itt oltották be még a legjámorabb szívű golyába is a vérengzés szükségességének tudatát, a mely aztán egész életében a becsület-ügynek elintézése körül irányadóul szolgált. S hogy éppen itt, a párbaj hazájában fáradoznak egy olyan intézmény létesítése körül, mely a párbajok számát csökkentse, esetleg teljesen megszüntesse,

ez máris olyan eredmény, melynek üdvös hatása el nem maradhatna.

Bármily sokat várunk is a párbaj-ellenes társadalmi mozgalomtól, azt az egyet még sem várjuk, hogy a párbajozást megszüntesse. A baj gyökeres orvoslását csakis a törvényhozástól várhatjuk, ha a párbaj-sérülést testi sérülésnek fogja minősíteni és közönséges börtönnel sújtja. Ez vissza fogja rettenteni a leglovagiasabb s a legfenekedőbb embert is a párbajozástól. De nemesak a párbajozástól, hanem a más emberbe való okatlan beleszórástól is. A párbaj megszüntével sokkal kevesebb alkalom lesz becsületügyi esetek kiéleítésére is.

S a törvényhozásra ebben az irányban csakis egy széleskörű mozgalom hathat. Ha a párbajellenes szövetség be fogja hálózni az egész országot, ha mindenütt, ahol értelmes emberek élnek, fel fog hangzani a jelszó: le a párbajjal! — a törvényhozás kényszerítve lesz arra, hogy megeseinálja a törvényt a párbaj ellen.

Most a farsang küszöbén felvetjük újra a jelszót:

Alapítsuk meg mi is városunkban a párbajellenes szövetséget!

KÖZIGAZGATÁS.

× A januári közgyűlés. Debrecen város január hónap közgyűlése az eddigi megállapodás szerint a hónap utolsó szerdáján, jan. 28 án lesz. Ezen a közgyűlésen fogják ujja szervezni az összes véleményezésre hivatott bizottságokat, melyeknek tagjait ezelőtt 3 évvel választották meg. A három évre terjedt megbízás most lejárt. Újra választják a többi közt a felügyelőbizottság négy tagját, a színházbizottságot, a jog- és pénzügyi, a gazdasági-bizottságot stb. A választások minden valószínűség szerint simán fognak végbe menni.

× A városi tanácsosok fogadó napjai. Említettük már, hogy a városi tanácsosok hétfőn és esütörtökön magánfelteket nem fogadhatnak, mert akkor délelőtt mindig tanácsulésen vannak. Délután pedig egyáltalán nem állhatnak a tanácsosok a közönség rendelkezésére, mivel délutánonként rendszeren különféle bizottsági ülések foglalják el idejüket. Ennél fogva a mult tanácsulésen elhatározták és ezt ismételve hírül adjuk tájékoztató végett, hogy a városi tanácsosok kedden, szerdán, pénteken és szombaton délelőtt 10-től 12-ig állanak a közönség rendelkezésére, amikor magán felvilágosításokat adnak.

EGYLET.

A csizmadia ipartársulat közgyűlése. A debreceni csizmadia ipartársulat ma, szerdán délelőtt 9 órakor tartja meg rendes évi közgyűlését a Csapó utca 17 szám alatti áruházban. A közgyűlés tárgysorozata a következő lesz. 1.) Jegyzőkönyv felolvasása. 2.) Elmúlt évi zárszámadások előterjesztése. 3.) Folyó ügyek. 4.) Jegyzőkönyv hitelesítése, 3 társulati tag választása.

Nem akarok ismétlésekbe esni, de ki kell mondanom, hogy az irodalom két értelműsége és erkölestelensége oka ennek, a mely az izlést nem finomítja, de tönkre teszi és kiöli még a csiráját is.

Nézzünk csak meg egy csárdást. A mi remek, fenséges táncunk kánkánna fajult. Hol van ebbe a magyar típus, a miért Rákóczyt bujdosásába kíséző leventéket megbámulta a versaillesi udvar?

Valóban csak egy rossz nem is magyar szót használhatunk rá: duhajkodás. Mert azt hiszik, hogy ez a duhajság valami magyar szokás, pedig Szvatopluktól ered.

A körmagyar a világ legszebb legilletelmesebb tánc, kiveszett. Hol a verbungos, a melyben a megletebbek is részt vettek?

A régi magyar nép kivedlett faja erényeiből. A kedély, melyről hazánk mulatságai híresek voltak, csak mint hazajáró lélek kísért.

Beszéljünk a házi bálokról?

Minek, hisz azt piknik váltotta fel. A bódult fényezés miatt nem lehet ilyent tartani. És a batyu-bálok, a miket boldogult Bernáth Gáspár, a kitűnő magyar freskóíró örökitette meg! Vége egészen vége!

A mi regény-, dráma-és beszély-kivonatokra alakult ifjaink és leányaink ezt közönségesnek tartják. A vacsorákat szupék, a házimulatságokat szoarék, váltották fel.

Romjain tengődik a magyar társadalmi élet, miként ez nénémasszony korában nem volt.

Hej, dinom-dánom!

Ki hitte volna, hogy e felett komoly cikkben lehet elégiát keseregni? Nénémasszony, urambátyám sohasem!

Elveszték legszebb táncaink! a mártogatós-, a gyertya-, a tükör meg az egres tánc, a Báthoryak udvarának ez a híres tánc, melyből egy nagy tragédia is keletkezett...

Milyen jól esik ezt a régmultat a Kemény Zsigmond regényeiben és a Vas Gereben kedély-kínese bányájában olvasni. Hej, dinom-dánom!

Nem úgy van már, mint volt régen. Nem az a nap süt az égen...

De jó lett volna ebből régi világból egy kis kovászt mutató-sülésre eltenni: De segítettünk még a kovászt is rohamosan megsemmisíteni.

Az idegenből átkalózkodott irodalom miatt vesztettük el társadalmunk régi képét. Miért nem olvassák a mi régiebb, tisztéses irodalmunkat, a melyben nincsen ámbrá és szédítő mosusz?

Hölgyeim, jöjjenek pihenni erre az oázisra meglátják, milyen kedves, kellemes!

Nem kap senki idegbetegséget... Vagy csak táncoljatok, lányok, táncoljatok, és nevessetek: mi volt nénémasszony korában?

Semmi házasságtörés és semmi válóper!

mondva, de a taggyűjtések a fokozottabb munka s buzditás nélkül bizony lassan folynak. Rásó István tegnap ebben az ügyben H.-Böszörménybe utazott, honnan az esti vonattal tért vissza.

* **A Székely bazár bezárása.** Tegnap este 6 órakor zárták be a debreceni társaságnak 17 napon keresztül kedvenc találkozó helyét, a Székely bazárt. A meglepő erkölcsi és anyagi sikerben főérdeme van Székely Ferenc műszaki felügyelőnek, ki fáradhatatlan buzgalommal, tevékenységgel valóságos lelke volt a Székely bazárnak, továbbá Pünköszt Ferenc, Harmath Gergely, Bárdos Géza, dr. Varga Lajos, Somossy László, Győrfi Aladár és dr. Kardos Albert uraknak, kik, mint az intéző bizottság tagjai határozottan működtek közre a bazár sikerének megteremtésében. — Ami pedig az anyagi sikert illeti, az érdem a szeretetre méltó elárúsító hölgyeké. — A Székely-társaság nevében halás köszönetet mondunk az elárúsításban részt vett hölgyeknek, kik páratlan szíves-séggel és készséggel működtek közre a bazár nemes céljának elérésében.

A 17 nap alatt több mint 3000 ember látogatta meg a Székely-bazárt. Az eladott tárgyakból bevettek több mint 5000 koronát. Legjobban vásárolták az agyag-cserép tárgyakat, a tapló készítményeket és a szőnyeget, legszebbek voltak pedig — az elárúsító hölgyek. A bezárás alkalmával táncestélyt rendezett a Székely-társaság, melyről lapunk más rovatában emlékezünk meg.

* **Látogatások a polgármesternél.** Tegnap délelőtt a jogakadémia igazgatósága a dékánokkal, a tanítóképzői igazgatóval Kérészy Zoltán dr. jogakad. igazgatóval, az élén tisztelgett Kovács József polgármesternél. A tanári kar üdvözlése után Bernáth Elemér táblai elnök, titkára Olchváry Zoltán kíséretében kereste fel a polgármestert és üdvözölte.

* **Körner Adolf gyász.** Körner Adolf városi tanácsost gyász érte. Szőke Barna unokatestvére viruló fiatalságának legszébb idejében meghalt. Az elhunyt ifjú hallgatója volt a magyar-óvári gazdasági akadémiának s ott érte a halál hirtelenül.

* **A téli vásár.** Ma ér véget a téli bőr, gyapjú, gabona és terményvásár, a melynek forgalma jobb volt ugyan, mint a múlt éveké, de össze sem lehetett hasonlítani a régi debreceni téli vásárokkal Csütörtökön fog kezdődni a sertésvásár mely azonban az idén különösen jónak ígérkezik.

* **Oláh Gyuláné temetése.** Tegnap délelőtt helyezték örök nyugalomra a téglási temetőben Oláh Gyuláné Sáfrány Ilona asszonyt. A temetésen nagy számú közönség jelent meg s a köztisztvisletben álló Oláh-család iránt teljes közvetlenséggel nyilvánult az őszinte részvét.

* **A szegény kosárkötőnek.** A munkáját anyag hiányában nem folytatható 76 éves Jámbor György felségítésére újabb adakoztak: Márton Sándor gimnáziumi tanuló 1 korona, özv. Király Imréné 20 fillér. Az előbb kimutatott 17 koronával együtt tehát összesen 18 kor. 20 fillér folyt be eddig. Kérjük jószívű

olvasóinkat küldjék be kegyes adományukat hozzánk a mai nap folyamán hogy holnap megkaphassa a szükséges fűzvestőt a szegény öreg és kenyérkereső munkáját megkezdhesse.

* **A varrógép meséje.** Zakatolva, zugva forgott a kis varrógép, rengeteg selyemcérnát emésztett fel a finom bál ruhakelméken. És mesélt valószínűleg szép, napsugaras álmokról a szürke, ködös téli napokon, a szívek virágfakadásáról, a téli hidegben. A kis varrógép tulajdonosa M. J. Bethlen-utcai varrógépleány pedig hallgatta, csak hallgatta vágyakozással a boldogságról mesélő kis gépet. Egy kis fehérfüggönyös szobára, a melyben már ő nem varrja ezután csak a saját magaruháit az édes szavú varrógépen. És jött valaki, — csak úgy véletlenül került az útjába, aki ismételte szép férfias hangon mindazt, amit a varrógép regélt. Hanem ennek a valakinek éppen úgy nem volt igaz egyetlen szava sem, mint a bolondos jószágnak — a varrógépnek. Tegnap azután az egyszerű kis szobában nem zakatolt a varrógép többet, a gazdája, a kis vértelen, penészvirág ott feküdt az ágyon. Az első esalódás törte meg a lelkét s egy önfelelt pillanatban megmérgezte magát. Szegény leányok módjára gyufaoldattal. A lakásadónője azonban idejekorán észrevette s orvost hivatott. A kis varrógép pedig helnap újra berregni fog s emésztí a rengeteg selyem-szálat a habkönnyű bál ruha-szövetekre, a melyekben boldog leánylelkek fognak keringőzni. És boldogtalanok is, éppen olyanok, mint ennek a kis mindennapi történetnek igénytelen hősnője.

* **A büntárs bosszuja.** A nagyvárad rendőrség tegnap este jelentette a debreceni rendőrségnek, hogy Szőke Tóth István már utban van Debrecen felé s ha csak közbe nem jön valami, mára itt is lesz. Érdekes a Szőke Tóth István elfogatásában az, hogy a nagyvárad rendőrséget voltaképpen egy debreceni leány Kucig Mari vezette a debreceni kirakattolvaj nyomára. Kucig Mari ugyanis büntársa Szőke Tóth-nak s tegnapelőtt még egyedül ő tudta csak, hogy ki a debreceni kirakattolvajlás tettese. A leányt, aki rossz-előléte miatt Debrecenből ki van tiltva, Szőke Tóth felkereste Nagyváradon. Régi büntársa Szőkének a leány, sok közös titkuk volt már, bevallotta tehát legutóbbi lopását is. Később azonban összeszólalkoztak a büntársak s Kucig Mari úgy bosszulta meg magát, hogy a legelső rendőrnek, — aki az útjába került, — feljelentette Szőke Tóth Istvánt.

* **Szökés a házasság elől.** Az érdek-házasságokra rossz világ jár, a szerelem csak nem engedi a szülői számítás bélyeibe vezetni magát, vagy legalább is nem minden esetben, mint ezt a száz király is igazolhatná. De bizonyíthatnák ezt a Bika szálló remek új felszerelése közül azok a butordarabok, a melyek közt egy szép fiatal leány töltötte el az éjszakát, bizonyára visszavágyva a fehér leányszoba barátságos légkörébe. Tegnap este ugyanis a Bika szálló kávéházában az egyik asztalnál magányosan ülő fel-tűnően csinos és uriasan öltözött hölgy vonta magára a közönség figyelmét. — Mindenki kíváncsian érdeklődött a hölgy

kiléte iránt, akiről az a hír tartotta magát legerősebben, hogy az egyik szomszéd város jómódu és tekintélyes polgárának leánya és a vőlegénye elől szökött meg. A nem mindennapi regényes történet részleteiből is sikerült egyet-mást megtudnunk. A leány ellenkezése dacára szülei egy gazdálkodó fiatal emberhez akarták nőül adni és a leány közvetlen az esküvő előtt kijelentette, hogy semmi körülmények közt sem lesz ennek az embernek nejevé, mire a vőlegény elkeseredésében lelővéssel fenyegette. Így lett a szép menyasszonyból szőkevény, a ki most itt várja meg a makacs elhatározása folytán felizgult kedélyek lecsillapulását.

* **Adófizetés borjuval.** Az adóügyek új tanácsosának, Csóka Sámuelnek vidám vendége volt tegnap, farsang első napján. Egy tanyai atyafi állított be hozzá: — Tekintetes uram, hosszú cédu-lát kaptam, hogy fizessek 64 koronát adóba.

A tanácsos belepillantott a cédu-lába, a mit hivatalosan árverési hirdetésménynek neveznek s szíves szóval fordult a derék adóhátralékos polgárhoz:

— Bizony öregem ezt a pénzt meg kell fizetni, másképp kimegy a végrehajtó.

Az öreg magyar büszkén hátraszegte a fejét:

— Már pedig az én portámra ne tegye a lábát semmiféle egzekució! Nem is akarok adós maradni, hát elhoztam a tartozásomat.

— No azt nagyon jól tette, hát csak fizesse be a pénztárba. Aldja meg az Isten.

Az atyafi alássan kisompolygott, de kisvártatva visszaballagott, kötélen vetve egy veszettül jámbor kis borjut a szoba közepére.

— Tekintetes uram, instálom nagy baj van. Nem veszik el a borjumat adóba.

— Hát iszen nem is vehetik bátyám uram — ugrott fel a tanácsos, hova az ördögbe tennék a kend borjúját?

— Hová, hogy hová? Majd csak küldjék el a királynak, ahová megy az adó, találnak ott helyet az én bockámnak.

És az öreget alig tudták meggyőzni, hogy ilyen formán semmiképp se lehet leróni az adót.

* **Állami ménék kiosztása.** A debreceni méntelep osztály ménjeinek a fedezetési állomásokra történendő szétosztása január hó 17-én fog megtörténni. — A ménszétosztást Losonczy Mihály miniszteri tanácsos, lótenyésztési osztályfőnök, akadályoztatása esetén pedig Budaházy Kálmán miniszteri titkár fogja eszközölni.

* **Az örült . . .** Tegnap a Hal-utca-ban újra halálos rettegésben tartotta az utcai járó-kelőket egy pálínkától eszeveszett ember. Egy kenyérvágó késsel kezében ordított s leléssel fenyegetett mindenkit. Nagy Imre esavargótól — mert ez az ismert gazember volt — természetesen halálra rémült mindenki, aki arra járt s gyorsan terjedt el annak a híre, hogy örült járkál az utcán szabadon. A rendőrök lefogták a részegségében tényleg őrző embert.

Jegyzetek.

— Zene a kávéházban. —

Sok ellenségeim közül egy sem foghatná rám, hogy a zenét nem szeretem. Magam is játszottam egy pár hangszert, — talán nagyon rosszul, de nagy buzgósággal, bár inkább azzal a céllal, hogy zene-érzékeimet miveljem. Az meg épen súlyos vád lenne ellenem, hogy a cigány zenét, a zeneművészet legöntudatlanabb, de egyben legőszintébb megnyilatkozását, nem értékelem kellő képen és érdeme szerint. Hogy mennyire rajongok érte, megmondhatója vén Hamza Miska, aki mikor egymással megösmékedtünk, már ritkán állt a „banda“ élére legfeljebb ha Tisza Kálmán nagy dárídók közt bevonulván Nagyváradra, elhuzatta a *Vékony deszka kerítést*, a mostani színház helyén levő *Rózsabokor* vendéglőben. Akkoriban együtt szolgáltuk a vén generálist, én gyöngye kis tollammal, Miska bá meg a hegedűjével. Ebben az életben soha se fogom én hallani többé ugy azt a régi ma már alig ismert nótát, hogy: *Vajjon kié az a nyárfás?* mint ahogy az én legönzetlenebb barátom: Hamza Miska elsírta a hegedűjén.

En szeretem a mi cigányainkat is, a kik Debrecen hírességei közzé tartoznak ma napság már. Szívesen hallgatom őket de csak ott, ahol és olyankor, mikor a zenének helye és ideje van.

Tehát nem a kávéházban és különösképen nem olyankor, mikor az időjárás arra késztet bennünket, hogy behuzzuk magunk után a kávéház ajtóit.

A kávéházakat nagyon szükséges intézményeknek tartom s elébe helyezem mindenrangú és rendű társas köröknek, kaszinóknak, kluboknak. Egy, a mai viszonyoknak megfelelő módon berendezett kávéház, mint Debrecen elsőrangú kávéházai is általában, második otthona a miveltek embereknek. Vagy legalább is annak kellene, hogy legyen. Nem szólva arról, hogy sokkal olcsóbb, mint bármely más hasznos szórakozás, mindenképpen megfelel szabad-akaratusunk, izlésünk, óhajaink legteljesebb mértékben való érvényesítésének.

Nem vagyok kötelezve a kávéházban semmi olyan cselekedetre, a mi rám nézve esetleg kellemetlen. Oda ülök, a hova akarok. Kalapemelésen kívül nem tartozom mással azon ismerőseimnek, a kikkel szívesen, nem szívesek más helyen szóba kell állanom, vagy azért, hogy ő tüntessen ki kedveskedéseivel, vagy hogy én mutassam magamat olyan szeretetreméltónak, mint a milyen nem vagyok. Ha eleinte talán oda is jön valaki az asztalomhoz s engemet olvasásba merülve talál, egyáltalán nem vehető rósz néven, ha kurtán bánok el vele. Az a márvány asztal, melyet én mindennapi kávéim, vagy teám árával megváltok, megvéd engemet minden kellemetlen érintkezéstől, illetve attól, hogy többet beszéljek valakivel, mint a mennyit a körülményekhez képest elegendőnek tartok. Ebben a kis köztársaságban, a hol rövid időn mindenki megösméri a többi vendég szokásait, mindenkinek szuverén joga van ahhoz, hogy azt tegye, a mit akar s a mi neki jól esik s csak azokkal érintkezzék, akiknek a társaságában jól érzi magát, a kikkel a nap-nap utáni együttlét révén összeszokott.

Nekem jogom van mind a 70 lapot végig olvasni a kávéházban és senkinek

sincs joga ahhoz, hogy engemet e lapok végigolvasásában meggátoljon.

Mert a kávéházak voltaképeni célja az, hogy hozzájuthasson olcsó szerrel minden laphoz az ember, hogy esetleg az olvasottak felett eszméit, meggyőződését nyilváníthassa, hogy a napi kérdéseket megbeszélje, hogy helyes irányban meggyőzze a társaságában levőket a köz javára, vagy ugyan ilyen szempontokból ugyanazok felvilágosíthatassák téves nézeteiről. Ennél a márvány asztalnál ösmérem meg a város *tegnapját*, *má-ját*, *holnapját*, látom magam előtt világvárosok társadalmának, politikájának, művészi életének hü tükrét. Hiába járatok otthon egy lapot, annak minden irányban való bírálata, egyes események fontosságának, vagy lényegteleniségének feltüntetése egyoldalú. Kutatni szerető elmém kívánczik a másik lap ellenvéleményére. Az olvasottak tárgyilagos összevetése után láthatok tehát csak a dolgok mélyére tisztán.

Akik tehát kárhóztatólag szólnak a kávéházi életéről azoknak nincs igazuk. A kávéházi élet ilyen irányban való fejlesztése voltaképen művelődési törekvés.

Sajnos, hogy nálunk Magyarországon és a mi szűkebb hazánkban: Debrecenben a kávéházi élet fellendülése nem egészen ebben ez irányban halad.

Nem szólva a játékbeli szórakozásokról, kártyáról, tekeasztalokról stb., a melyeknek elkülönített helyeket szentelnek a kávéások, erősen és bizonyára nagyon sokak által kifogásolható az a sajnálatos körülmény, hogy a cigányzene bevonult a zárt kávéházakba, a nélkül, hogy ez közkíváncsi, vagy ha igen, úgy jogosan követelt közóhajítás lett volna.

Cigányzene, vagy katona-zenének igenis helye van az éttermekben, a hol étkezés közben, vacsora után, jó bor mellett, megkívánhatják azok, a kik elég szerencsések ahhoz, hogy még meg is fűszerezhetik az édes semmittevés perceit. De hogy mikor én összes figyelmemet összpontosítom a célból, hogy a hírlap hasábjairól magam előtt lássam az egész világot, mikor barátaimmal elmélkedni akarok a mai nap tanulságairól, hogy akkor micsoda jogon erőszakolja rám a kávéák már este 8 órakor azt a daljátékbéli sikamlós nótát, a melyet erre a műélvezetre szánt időben talán nagyon szívesen hallgatok meg a félangolosan kisütött bornya-szelet mellett a vendéglőben, vagy a színházban, azt nem tudom megmagyarázni magamnak. És azt sem, hogy miért nem engedi a Rác Károly két tulbuzgó nagybőgőse, hogy én meghallgassam azt a jó barátomat, a kinek egészséges, nyugodt életbölcseletét én többre becülöm, mint a XVI. század összes pesszimistait.

Épen ez okoknál fogva én részemről csak egy tanácsot tudnék adni a kávéák uraknak, azt, hogy a nyári időket kivéve, küszöböljék ki kávéházaikból a zenét, mely ott nem csak felesleges, de határozottan bosszantó is. És leteszem a hitet, hogy üzletük forgalmán ez a dolog mit se fog változtatni, mert a hány vendéget a zene becsábítgat a kávéházba, ugyanannyi épen a rosz időben alkalmazott zene zavaró hatása miatt ugyanakkor elmarad onnan.

Szatyí.

S Z I N H Á Z.

Színházi műsor:

Jan. 7. szerdán: *Lotti ezredesei*, daljáték. C.

Jan. 8. csütörtökön: *Rip van Winkle*, daljáték. A.

Jan. 9. pénteken: *A doktor ur*, bohózat. Először. B.

Ján. 10. szombaton: *A doktor ur*, bohózat. C.

Jan. 11. vasárnap: délután *Gólon szerzet* völegény, énekes bohózat, este *Egy párisi regény*, színmű. Ujlázi Ede felléptével.

— (Vizkereszt.) A debreceni színház társulat tegnap este állotta ki igazán a tűzpróbát. Shakspeare egyik legmókásabb vigjátékát, a farsangi beköszöntőnek szánt *Vizkereszt*-et, melyben szeszélyesen váltakozik a nyers bohókás tréfa s az édes, titokzatos szerelmi játék, a legnehezebb feladatok közé tartozik jól shakspearei színéssel játszani. Szinte félttem, hogy a kudarc nagyobb lesz, mint amekkorát egy társulat elbirhat. S im e helyett olyan perdülő, színes, gyors ütemű s részleteiben is ügyesen egymásba rótt küllejjü előadás tette a shakspearei játékot élvezhetővé, hogy Makó Lajos igazgató hálás örömmel köszönheti derék színészeit egyenkint és összesen. A vigjáték két ellentétes elem pazar elmésséggel való egymás mellé állításával ró kényes munkát a színjátszókra. Mikor Olivia grófné izzó szívvvel eped az érte lángoló Orsino szolgájáért Cezárióért, a ki nem más, mint az Orsino imádó s férfi ruhába rejtőzött Viola, ugyanekkor Talstaff legközelebbi rokona Böffen Tóbiás úr pajtásaival s egy fúrge szobalánnyal szövetkezve páratlan farsangi tréfát űz az öntelt Malvolióval, sőt még a pipogya üres fejü Keszeg Andor urfit is egy füst alatt irgalmatlan csufságba keveri. S ezt a játékot, melyben mint a szívárványszínek, egyszerre csillognak a guny színporkái, az epedő vágy csillagtüzei s a farsangi mámor kékes lángjai, valóban teljes készütséggel tudták megérzéskíteni színészeink. A rendezés kifogástalan és ötletes volt. *Hahnel* Aranka Olivíája ragyogott a szerelem és az elmésség bájától és kedvességétől. *Menszáros* Margit Violában átesillogtatta a férfi költőn a női kellem tiszta fényét s a női szív gyöngéd vonásait. Nagy Dezső nagyon jóízű, külsőben és lényegben egyaránt találó, jellegzetes Böffen volt *Sebestyén* Malvoliója, mind a két alakjában kacagtatóan eredeti, shakspearei színezésű; *Klenovics*, *Palágyi*, *Krémer*, *Csige* Ilonka, *Szilágyi*, *Virágháti* szintén szerencsésen és teljes készütséggel illeszkedtek bele a pompás keretbe. Ugy látszik, a társulat ihlete általánosan szárnyat kapott azoktól a sikerektől, melyek a debreceni közönség tisztult izlése révén a shakspearei s molíerei darabok nyomában fakadnak.

— (Műsorváltás.) A mára hirdett *Gésák* előadása elmarad. Helyette a *Lotti ezredesei* című énekes bohózat kerül színre.

TAVIRATOK.

A hadsereg újjászervezése.

Budapest, jan. 6. (*Saját tudósítónk távirata.*) Politikai körök értesülése szerint a hadügyminiszteriumban törvénytervezeten dolgoznak, melylyel a *hadsereg szervezését új alapra fektetik.* Legfontosabb a törvénytervezetben a két éves katonai szolgálat behozatala, továbbá új hadtestparancsnokság létesítése Magyarországon és a sorozás megváltoztatása névsor szerint.

Szell Kálmán Bécsben.

Bécs, jan. 6. (*Saját tudósítónk távirata.*) Szell Kálmán miniszterelnök tegnap este ide érkezett s ma reggel kilenc órakor fogadta Körber osztrákminisztert. A két miniszterelnök egy órát tanácskozott. Szell Kálmán ezután a szokásos újévi üdvözlések megtétele végett a királyi család tagjainál tisztelgett.

Az autonóm vámtarifa.

Budapest, jan. 6. (*Saját tudósítónk távirata.*) A magyar gazdasági miniszteriumok szakelőadói tegnap és ma egész napon keresztül tanácskoztak az osztrák szakelőadókkal s a minden részletében kész autonóm vámtarifa bevezető törvényének megszerkesztésével foglalkoztak.

A Petőfi-társaság nagy gyűlése.

Saját tudósítónk távirati tudósítása.

— jan. 6.

A Petőfi-társaság ma délelőtt 10 órakor Jókai Mór elnöke alatt tartotta meg nagygyűlését az Akadémia dísztermében, melynek padsorait előkelő közönség töltötte meg. Az előkelőségek sorában ott voltak közéletünk s társadalmunk egyéniségei nagy számmal. Debrecenből először jelent meg a Petőfi-társaságban Szávay Gyula, a társaság legutóbb megválasztott rendes tagja.

Jókai Mór megnyitó beszédében megható hangon emlékezett meg Bartók Lajosról, a társaság elhunyt alelnökéről, a kinek kiváló érdemeit a magyar irodalomban gyönyörűen méltatta ami költőfejedelmünk. Kiemelte különben az elhunyt nagy egyéniségét, termékeny irodalmi munkásságát.

Somló Sándor elszavalta ezután Zichy Géza Bartók Lajos halálára c. költeményét, majd Pekár Gyula és Eötvös Károly elbeszélést olvastak fel.

Abrányi Emil szép költeményének felolvasásával ért véget a nagygyűlés műsora, mely után Jókai Mór felszólította Pekár Gyulát, hogy hajlandó-e az alelnökséget, mert Bartók Lajos ezt majdnem végrendeletileg nyilvánította azt az óhaját, hogy az alelnöki széket olyan tevékeny emberrel töltsék be, mint Pekár Gyula. Pekár kijelentette, hogy elfogadja az alelnökséget.

Ezzel a nagygyűlés véget ért.

A nemzeti irodalmi szövetség.

Budapest, jan. 6. (*Saját tudósítónk távirata.*) A Petőfi-társaság nagygyűlése után megtartották azt az országos érte-

kezelést, melynek célja a nemzeti irodalmi szövetség megalakítása volt. A vidéki irodalmi társaságok és közművelődési körök nagy számmal küldötték fel megbízottaikat az értekezletre. A debreceni Csokonai-kört Komlóssy Artur és dr. Kardos Albert képviselték. A szövetség megalakult, székhelye Budapest főcéljai ezek: évenként nagyobb vidéki városokban vándor gyűlések tartása, minden hazafias, irodalmi és művelődési mozgalom támogatása, rejlesztése, új tehetségek országos értékesítése s az irodalomban a nemzeti irány megerősítése.

Lator Sándor orsz. képvis. (Máramaros-Sziget) a közművelődési egyesületek bevonását hangoztatta.

Vancsó a vidéki körök irodalmi estéin fővárosi írók részvételét óhajtja.

Békeffi Antal a szegedi Dugovics-társaság főtitkára szerint a szövetségnek feltétlenül szem előtt kell tartani a vidék érdekeit.

Balassa Ármin (Szeged) a szövetség céljaira a kormánytól anyagi segítséget kíván.

Az értekezlet bizottságot küldött ki a szervezésre. A bizottság azonnal munkához látott és kimondta, hogy a szövetség feladata a nemzeti nyelvnek és nemzeti irodalomnak az országos erők egyesítése útján való megizmosítása s terjesztése. Az alapszabály-tervezet megvitatását a május hónapban tartandó ülésre tűzték ki.

A Nessi-ügy folytatása.

Budapest, jan. 6. (*Saját tudósítónk távirata.*) Nessi Pál országgyűlési képviselő ismeretes ügyében holnap nem ítéletet fognak hozni, hanem afölött döntenek, hogy vajjon folytassák-e ellene a katonai becsületbirósági eljárást. Ha a döntés az *igent* mondja ki, akkor fog az ügy a tulajdonképeni katonai becsületbiróság elé kerülni. Nessi Pál ma újabb tanukat jelentett be, igazolásul annak, hogy Kolozsvárt nem kezdeményezett utcai botrányt.

Hornig püspök betegsége.

Bécs, jan. 6. (*Saját tudósítónk távirata.*) Hornig báró veszprémi püspök régi altesti bántalomban szenved s valószínű, hogy a püspöknek orvosi műtét alá kell vetnie magát. Hornig báró állapota egyáltalán nem olyan súlyos természetű, mint ahogy azt a lapok írták.

A szász királyi család regénye.

Drezda, jan. 6. (*Saját tudósítónk távirata.*) A szász trónörökös legközelebb meg fogja látogatni Ferenc József magyar királyt. A találkozás eddigi megállapodások szerint Budapesten fog lefolyni.

Genf, jan. 7. (*Saját tudósítónk távirata.*) A szász trónörökös meghatalmazottja ma ide érkezett, hogy a hercegnővel személyesen tárgyaljon a válás ügyében.

Letartóztatott ékszerész.

Budapest, jan. 6. (*Saját tudósítónk távirata.*) Schvare Armin fővárosi ékszerészt a rendőrség hamis bukás miatt letartóztatta.

MULATSÁG.

A Székely társaság táncestélye. A Székely társaság, hogy némiképen meghálálja az előadásban részt vett szép asszonyok és szép leányok kedves és eredményes fáradozását, — fényes táncestélyt rendezett tegnap este a Bika szálló dísztermében. Ha munka után édes a pihenés, úgy azt hiszem kétszeresen édes a tánc. Legalább a tegnap esti táncmulatságon így tapasztaltam. Magyar Imre és Kálmán muzsikája mellett tartott a tánc reggelig. Igazi, fesztelen jókedv uralkodott a nagy számmal összegyűlt előkelő társaságon, — s ha a székelyeknek érdemes volt hozzánk fordulni, úgy a debrecenieknek érdemes volt Székely bazárt rendezni: már csak ezért a mulatságért is. A táncestélyre Székely Árpád joghallgató egy alkalmi keringőt szerzett, mit a zenekar nagy hatással adott elő. A táncestélyen megjelent hölgyek névsorát következőkben közöljük:

Asszonyok: gróf Klebersberg Béláné, gróf Bethlen Sára, Székely Ferencné, Ericz Ernőné, Fábian L. Mórné, Potorán Istvánné, Hutiray Béláné, Miskolczy Lajosné, Bartók Agostonné, Nagy Ferencné, Berzöffy Vincéné, Veszter Istvánné, Zivuska Jenőné, Kuthi Béláné, Szombathy Jánosné, Beke Lászlóné, Kálmánchelyi Mórné, özv. Egmann Ferencné, özv. Jablonczay Kálmánné, Percel Dénesné, Bernáth Lajosné, Péchy Kálmánné, Baróthy Béláné, Irinyi Istvánné, Szentesi Jánosné, Meczner Frigyesné, dr. Varga Lajosné, özv. Pozsgay Gáborné, Pénzes Miklósné, K. Tóth Kálmánné.

Leányok: gróf Klebersberg Valéria és Margit, Potorán Margit és Stefi, Székely Mariska, Eric nővérek, Fábian Juliska és Margit, Hutiray Palika és Aranka, Bartók Bella, Nagy Ilonka, Fehér Margit, Veszter Malvin, Zivuska nővérek, Molnár nővérek, Kuthi Annuska, Szombathy Margit, Jablonczay Lenke, Percel Etus, Bernáth Gizi, Péchy Paula, Baróthy Gabi, Szentesi Ilonka, Pénzes Ilonka, Péter Melinda.

A táncestélyen megjelent számos előkelőség között ott láttuk Kalka Ignác tábornokot, Vecsey Imre t. polgármestert, stb. Feltűnő nagy számban vett részt a mulatságon a tisztikar.

VÁROSI SZÍNHÁZ

Ma szerdán január 7-én „C”

LOTTI ezredesei.

Enekes bohózat 2 felvonásban.

SZEMELYEK:

Tom Dawentry, piskóta gyáros	Nagy Dezső
Harriet, a felesége	Havasi Szidi
John Dickson, szabó	Krémer Jenő
Kitty, a felesége	Krémerné Lili
Ramajanah, a namlakahi rájah	Szilágyi Aladár
Lotti, nemzetközi diseuse, chanteusei danseuse és exentrique színésznő	Felhő Rózsi
Barlei, egy Tarka Színpad igazgatója	Sebestyén Géza
Elsie, Lotti szobaleánya	Püspöki Rózsi
A főpincér	Virághaty L.

Regénycsarnok.

MIRE MEGVÉNÜLÜNK

Irta: Malonyay Dezső.

II.

A Madonna lovagja.

(Folytatás.)

Mintha egy pillanatra restelte volna magát ebben a hős tenoristához méltó szerepben, de már akkor benyitott s egy ijedt arcú teremts, a felesége ott állt az ajtó előtt.

Kérem, ne...

Inkább könyörgés volt ez a sikoltás. A szeme kisírva, valóságos kis leány a fehér csipke köntösben, kit megbüntettek valamiért, becsukták egymagára s azóta ott sirdogál az ajtó mögött.

— Maga sirt?

— Igen.

— Miért?

Vállat vont. Nem tudja, vagy nem meri megmondani.

— Tőlem félt?

Hallgatott.

Es reszketett, reszketett.

Antal gróf a keze után nyult, jóságosan, igazán csak jóságosan.

Megdöbbenve tapasztalta, hogy milyen vonakodva, küzködve s mégis milyen elszántan hagyja kezében kezét Klarisz.

— Tőlem fél?

A fejével intett nemet, görcsösen, akár valatni szigorú parancsnak tenne eleget, a szemét is behunyta, úgy intett: hogy nem, nem, nem fél!..., Hogy tessék! Itt vagyok, a tied vagyok!

Mintha a józanító hideg tél csapott volna be rá, eibocsátotta az asszony kezét.

Hát ilyen vén vagyok én már?!...

Egy pillanat alatt megértette a helyzetet, de csak egy pillanatig szégyenkezett, olyan jó ember volt. Aztán már arra gondolt, hogy hisz ez az asszony a boldogtalanabb! Most kezd élni s már gyilkolják az álmait!

— Szerencsétlen! — szólt hozzá azon a delejes hangon, melyen csak az tud, a ki szenvedő gyermekéhez szólva tanulta. Hogy jutott hozzá Antal gróf?! Pedig ilyen hangon kérdezte: — Hát maga mit csinált?

Es mintha az örvény széléről rántotta volna őt vissza, úgy korholta; leültette, vigasztalta, biztatta; melléje ült, az apjává lett neki, hogy: — micsoda dolog ez! ki látta, hogy valaki így bánják az életével! hát szabad az, hogy egy fiatal leány ilyen vakon rohanjon a boldogtalanságba! Még azért is pirongatta, hogy miért jött hozzá feleségül?! Valhatta, hogy kit tett így szerencsétlenné? És így tovább, mert tudjuk mi ugye hogy milyen veszedelmes idealista volt ez a mi grófunk.

Igy s addig, addig, míg szép esőndesen sirva fakadt Klarisz és sirt, sirt, lehajolt a férje karjára és ott pihedett, úgy beszélt el sok, sok szakadozott mondatban hogy nincs is álma, de igazán nincs, — csak hát férjhez ment ő is, mert minden lánynak, férjhez kell menni, mert mi lett volna belőle, ha férjhez nem ment volna: hogy mióta emlékszik, örökké azt hallotta, eszén legyen, ha férjhez akar menni: ha szaladt, ha megált, ha nem ült egyenesen, ha nevetett, ha sirt, ha szólt, ha hallgatott, mindig, mindenért azt hallotta, hogy kinek kell majd, hogy mi lesz belőle, ha nem megy férjhez!

... Istenem!!
Antal gróf megvénült, egyre jobban vénült mellette, szegény gyermek mellett és mind azzal biztatta, hogy ne féljen!

(Folyt. köv.)

Eladó, 18 Hekto törkö jutányos áron.

Homok-kert 165 szám alatt.

Miért szenved? mikor önnök a biztos gyógygyógyulásra a legrégibb sebeknél is kilátása van és majdnem mindig elkerülhetni a fájdalmas operációt vagy amputálást, ha

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi centifolia-kenőcsöt

használja, mely a sebek gyógyításában rendkívül jó hatással van a fájdalmak enyhítésében pedig elérhetetlen. Valódi centifolia-kenőcs használják: a gyermek ágyasok mellbajainál, melikeményedésnél, vörhenynél, mindenféle régi bajnál, nyílt sebeknél lábakon csontokon, sebeknél, sósésuz, dagadt lábaknál, sőt csontszunál is: ütött, szurt, lőtt, vágott és roncsolt sebeknél; az idegentestek kiválasztásánál, mint füveg és faszilánk, homokdara, tövis stb.; mindenféle daganat, kinövés, karbunkulus, uj képzemények, valamint ráknál körömméregnél, körömdaganatnál, hólyagnál, menéstől kisebbedet lábaknál Éget sebek minden nemét, fagyott testrészek, a betegek fekvéstől eredt sebeit, a nyakon támadt daganatot, vérdaganatot, fülbajt és a gyermekek sebesedését stb. stb. Szétküldés csak az összeg előzetes beküldése ellenében. 2 tégely csomagolással, postaköltséggel és szállító levéllel együtt 3 korona 50 fillér. Számtalan elismerő bizonyítvány eredetiben megtekinthető: Mindenkit óvok hamisítványok vételétől és kérem vigyázni, hogy minden tényleg a cég „Órangyal-gyógyszertár Thierry (Adolf) Limited Pregrada,, beégetve legyen.

THIERRI A. gyógyszerész

balzsama és centifolia-kenőcse.

E két gyógyerejében felülmulhatlan szer, sohasem romlik el ellenben minél régibb lesz, annál értékesebb és hathatósabb, és sem a meleg, sem pedig a hideg nem árt nekik, így tehát az év bármely szakában küldhető. Majdnem mindig van hatásuk és segítenek, legalább az orvos megérkezéig, természetesen nem szabad hamisítványokat vagy efféle sokszorosaa ajánit hasonlító, de hatástalan szereket használni, melyekért csak legfeljebb a pénzt dobjuk ki hanem maradunk csak e mellett a két régi elismert jó, olcsó, megbízható, amellel teljesen ártalmatlan, világhírű szernél, melyeknek minden családnál találhatónak kellene lenni. Ahol a fent ismertett védjegyekkel valódián kapni nem lehet, tessék egyenesen rendelni és ezimezni.

Thierry (Adolf) gyógyszerész Limited Órangyal-gyógyszertára Pregrada
Robitsch Sauerbrunn mellett.

Közp. raktár Budapesten: Török J. gyógyszerész Zág-ráiban: Mittebach S. gyógyszerész és Bécsben; Brady C. gyógyszerésznél.

3:

KIVALÓ ERŐSÍTŐSZER

Farbenfabriken vorm.
Friedr. Bayer & Co. Elberfeld.

SOMATOSE

húsból készült és annak tápanyagát tartalmazó istelen, könnyen oldódó Albumose készítmény a legkiválóbb erősítő szer

gyenge és a táplálkozásban elmaradottaknak, idős, mell- és gyomor-betegeknek, beteggyerekeknek, angol kórban szenvedő gyermekeknek, szülőknek, nemkülönbön

vas-Somatose

alakjában a sápkórosoknak lesz ajánlva az orvosok által. Vas Somatose nem egyéb 2% szerves összetételű vasat, a milyen alakban a vas az emberi testben van jelen, tartalmazó Somatose. Somatone rendkívül gyorsan az étvágyat. Raktáron van az összes gyógyszer-tárakban és gyógyszerkereskedésekben.

Kiadó lakás.

A Hunyady-utczában kiadó egy kényelmes uri lakás, áll: 2 utczaiszoba, egy előszoba, 3 udvari szoba, egy kézi kamara, egy üveges folyosó, pincze konyha, kamara, pincze és mosó konyhából. Kiadó 1903 évi május 1-től. Évi bér 1200 korona.

Bővebb felvilágosítást ad a **Kiadóhivatal.**

535
1902 v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreceni kir. jbiróságnak V. 29742/1902 számú végzése folytán közhírré tétetik miszerint Csokonai nyomda Lengyel Imre és társa részére Flégler György debreczeni lakostól 329 korona 32 fill. tőke ennek esedékes 5 % kamatai és eddig összesen 33 korona 46 fillér perköltség erejéig 1900 évi november hó 14-én biróilag lefoglalt és 820 koronára becsült vas butorokból álló ingóságok **1903 évi január hó 14-én délelőtt 9 órakor** kezdetét veendő Piac utca 83 szám alatt, alpereslakásán nyilvános birói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Debreczen 1902 évi december hó 16-án.

Oláh Géza.
birói kiküldött.

Legjobb a dr. Forti-féle SEBTAPASZ.

Még eddig semmiféle tapaszt nem érte el ennek a jó hatását!

Forti László eredeti gyártmánya.

Rendkívüli gyógy- és fájdalomcsillapító hatása mindennemű sebeknél, égéseknél, daganatoknál stb. Azonnal csillapítja a fájdalmat, oszlatja a daganatot és rögtön gyógyítja a sebet, a nélkül, hogy vágni kellene. A női emlígyulladásnál biztos eredménnyel alkalmaztatik. Ára 2 kor.

kisebb 1 kor. és a legkisebb 70 fill. Kapható a gyárban, Forti László Budapest, II. ker., Iskola-utca 24. sz. és a főraktárban Budapest, Tóth József gyógyszertárban, Király-u. 12., valamint Budapestben minden és a vidéken a nevezetesebb gyógyszertárakban.

Az eredeti dr. Forti-féle sebtapaszt külső csomagolásán, mely

F. L. betűvel van lepecsételve, az itt is látható védjegyet, sajátkezű aláírását a Budapesti kereskedelmi és iparkamara 6080/1899. sz. végzésével megerősítette.

A számtalan értéktelen és ártalmas utánzatok arra indítottak, miszerint az utánzó ellen a törvényes lépéseket megtegyem. A ki egy olyan tapaszt beküld, a mely fönti aláírással és védjeggyel ellátva nincs, jutalemban részesül, mert a tapaszthamisítótak folytonosan törvényileg üldözöm.

Forti László

Magyar kir. államvasutak 206. 961/1902 sz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága az 1903 évben összegyűlő és feleslegként rendelkezésre álló mintegy

3600 drb. kátrányos és egyéb tisztátalan
18100 drb. ásvány kenő olajos.
1300 drb. skin olajos és
5080 drb. gáz olajos hordót

eladni óhajtván, erre ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A fentkitüntetett mennyiségre nézve a m. kir. államvasutak semminemű kötelezettséget nem vállalnak; ez tehát a tényleges visznyereményhez képest 25%-al nagyobb vagy kisebb is lehet; ennél fogva köteles leendő a vevő az 1903 évben tényleg összegyűlő és eladásra kerülő egész mennyiséget az általa felajánlott egység ár mellett átvenni.

Az összegyűlő hordók esetről esetre, 1903 évi december hó végéig összegyűlők pedig a reakövetkező hónap 25-ig fognak a gyűjtő szertárok által az illető vevő rendelkezésére bocsátatni és tartozik a vevő ezen hordókat a felszólítás vételétől számított nyolcz napon belül átvenni és a szertárakból eltávolítani.

Határozottan kikötetik: hogy a hordók azon szertárakban veendőket át a melyekben azok össze gyűlnek: Kocsikba való felrakásukról és tovább szállításukról a vevő saját költségén tartozik gondoskodni; ennél fogva tehát olyan ajánlatok, a melyek az egyes szertárakban összegyűlő hordóknak más szertárban való átadását vagy más állomásra való bérmentes szállítását kötik ki, — figyelembe nem vehetők.

A hordók eladása kötelezettség nélkül azok állapotára történik, miért és határozottan kikötetik: hogy az ajánlatban világosan kitüntetendő: hogy a felajánlott egységárak a bármely állapotban levő oly hordókért értetnek a melyeknek minden bár sérült alkatrészei u. m. dongái fenekeli és abroncsai megvannak.

Kikötetik továbbá: hogy minden ajánlattevő ajánlatával az a felett hozandó határozatig visszavonhatlan kötelezettségben marad.

Az ajánlat részmenyiségre is tehető. Az ajánló a jelen hirdetésben fel nem sorolt feltételekre nézve a m. kir. államvasutaknál az ócska anyagok eladása iránt 122291/1896 sz. alatt fenálló általános feltételeket kötelezőknek ismeri el, melyek 30 fillérért a nyomtatványtártól megszerezhetők és melyek 60 filléres magyar bélyegjeggyel, az ajánlattevő saját és két tanu aláírásával ellátva okvetlenül ajánlatához csatolandók. Ezen feltételek az érték járó 30 fillér és 20 fillér postaköltségnek (összesen tehát 50 fillér) a főpénztárnak való beküldése ellenében, kívánatra postával is megküldetnek.

Az ajánlatok kizárólag ezen czélra rendelt s anyag és leltárbeszerzési szakosztályunkban egy példányban ingyen kapható úrlapon, ennek rovatainak pontos kitöltése mellett állítandók ki.

Az ajánlatokban az ajánlati árak számokkal és szóval végre a fenti feltételek elfogadása világosan kitéendő. Javítások és vakarásoknak az ajánlatokban előfordulniok nem szabad.

A pályázni szándékozók felhivatnak, hogy ide vonatkozó lepecsételt és (egy) 1 koronás magyar bélyeggel ellátott ajánlataikat ezen külfelirattal: „Ajánlat üres hordók megvételére 206.961/1902 számhoz” **1903 évi január hó 30-ának déli 12 óráig** anyag és leltár beszerzési szakosztályunknál (Andrássy-ut 73 sz. II. em. 43 a.) benyújtani sziveskedjenek.

Bánatpénz képen az ajánlott egységárak szerint kiszámított érték összegnek 5%-a az ajánlat benyújtását megelőző napon déli 12 óráig a főpénztárnál készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban leteendő.

Más ügyletek biztosítására letétünkben levő biztosítékok ezen ajánlatokhoz nem fogadtatnak el bánatpénzül.

Bánatpénz — vagy aláírt feltételek nélkül továbbá elégtelen bánatpénzzel a kitűzött határidőn túl, vagy nem az előírt ajánlati úrlapon tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Pótajánlatok semmi körülmények között nem bocsáthatók tárgyalás alá. Egyébként a m. kir. államvasutak igazgatósága fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül tekintett nélkül az ajánlott árakra — szabadon választhasson továbbá: hogy amennyiben ennek ellenkezője az ajánlatban ki nem kötetett volna — tetszés szerinti részmenyiségeket engedhessen át, mely esetben az az ajánlattevő az átengedett részmenyiséget is köteles átvenni; és végre; hogy a czél elérésére más intézkedéseket is teheszen.

Budapest, 1902 év december hóban.

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjaztatik)

Debrecen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.